

Het moderne circus

Korte geschiedenis van het moderne circus. Het circus zoals wij dat kennen is rond 1770 ontstaan uit het paardenspel van Philip Astley. Hij is, als ex legerofficier, begonnen met stunjriden te paard. Gaandeweg heeft hij de voorstellingen uitgebreid met muzikanten en potsenmakers (clowns!). Het circus is dus op de eerste plaats paardenspel.

In de daaropvolgende eeuwen kregen de paarden gezelschap van clowns, muzikanten (later: orkest), velerlei acrobaten en rond 1910 de roofdieren. In de laatste jaren zien we ook ballet en filmprojectie (voornamelijk als achtergrondeffect) in het circus verschijnen. Recente ontwikkelingen worden gevormd door "circus zonder dieren". Eigenlijk zijn we daarmee weer terug bij het variété zoals het Cultureel Woordenboek dit omschrijft.

De eerste paarden waren afkomstig uit het leger. In het circus konden ze hun kunnen tonen zonder de gevaren van het slagveld! Ja, nu zien we tanks en vliegtuigen op TV, maar daarvoor werden soldaten en kanonnen met paarden vervoerd. Het moge duidelijk zijn dat het paard in het circus een veiliger thuis had gevonden.

Met de uitvinding van de stoommachine kwam de stoomboot die veel betrouwbaarder was dan het zeilschip. Daardoor kwamen ontdekkingsreizen in een stroomversnelling. De Europeaan maakte in vreemde werelddelen kennis met andere mensen en andere diersoorten. Met de stoomboot was het ook mogelijk om mensen en dieren mee terug te nemen naar Europa. Het hoogtepunt van deze reizen lag tussen 1850 en 1914. Met de in het wild gevangen dieren werden in Europa de eerste dierentuinen opgericht.

De bekendste handelsreiziger (want dat was het toch!) was Carl Hagenbeck uit Hamburg. Hij richtte de bekende dierentuin op in Stellingen bij Hamburg. Omdat hij bemerkte dat de dieren in Europa, ver van hun eigen omgeving, toch gezond bleven en voor nakomelingen zorgden kwam er

langzaam maar zeker een einde aan de reizen. Dieren zorgden nu zelf voor het instandhouden van de dierentuinen. Sinds 1969 is het in West Europa verboden om dieren uit het wild naar dierentuinen en circussen te brengen. Dat gebeurt dan ook niet.

Zo is het vandaag de dag nog steeds. Voor dierentuinen en circussen wordt geen enkel dier in het wild gevangen. Alle dieren worden in de dierentuin of het circus geboren! Dieren worden tussen de verschillende eigenaren uitgewisseld. Hiermee wordt inteelt voorkomen.

1910